

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels

VERSLAG OVER 1960-1961

(Uitgebracht in de jaarlijkse algemene ledenvergadering
van 25 februari 1961 te Amsterdam)

Over de noodzaak van vogelbescherming behoeft, dunkt mij, in dit gezelschap weinig te worden gezegd. Waarschijnlijk zonder uitzondering beleven wij onze vreugden aan de vogels. En omdat wij deze vreugden hebben leren waarderen, maken wij ons zorgen over de velerlei bedreigingen, die de vogelstand belagen. Ik zal niet trachten ze alle op te sommen. Maar wie er zijn gedachten over laat gaan verbaast zich, dat Nederland nog immer een der vogelrijkste landen van West-Europa is. Doch hij vraagt zich met zorg af, of het mogelijk zal zijn deze toestand te bestendigen? Het antwoord op deze vraag zal pas over vijftig of honderd jaar kunnen worden gegeven.

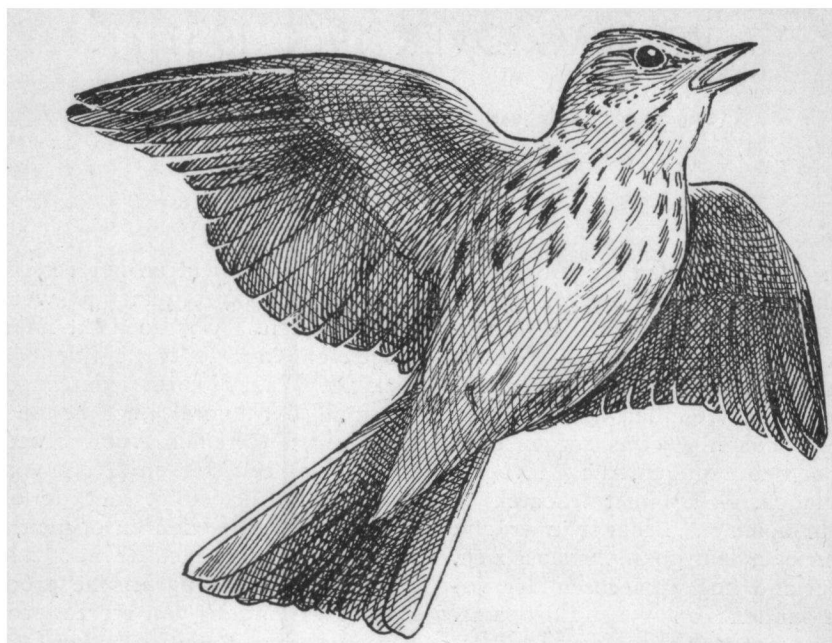
Het is, ingevolge artikel 2 der statuten, de taak van onze vereniging ernaar te streven, dat dit antwoord positief zal zijn, door (en nu citeer ik letterlijk) „Het tegengaan van de uitroeijing van de in het wild levende vogelsoorten en in het algemeen van de vermindering van deze vogels.” Het eerste deel van dit citaat heeft ongetwijfeld vooral betrekking op het opzettelijk doden op grote schaal van bepaalde vogelsoorten, zoals bij voorbeeld de sterntjes, terwille van de mode of andere menselijke belangen, hetgeen de rechtstreekse aanleiding is geweest tot de oprichting van onze vereniging, ruim zestig jaar geleden. Welnu, dit doel is wel grotendeels bereikt. Het opzettelijk doden van grote aantallen vogels behoort vrijwel tot het verleden.

Maar „het tegengaan van de vermindering van de in het wild levende soorten” is een taak, die ons voor steeds moeilijker problemen stelt. Onze statuten noemen als mogelijkheden „het behoud van en het doen houden van toezicht op belangrijke terreinen voor broed- en trekvogels, het verschaffen

van nestgelegenheid en het verstrekken van voedsel bij ongunstige weersomstandigheden.” Wij doen dit naar vermogen en voor zover de financiën het toelaten. Maar het zal iedereen duidelijk zijn, dat vooral „het behoud van belangrijke terreinen voor broed- en trekvogels” een streven is, dat voortdurend in conflict komt met de onstuimige groei van steden en dorpen, industrie en verkeer, met de noodzaak tot opvoering van de agrarische productie, met de verlangens van recreatiezoekenden, kortom met een reeks van factoren, die hier onmogelijk alle kunnen worden genoemd.

Gelukkig blijken vele vogelsoorten zich verrassend goed aan te passen aan veranderingen in het landschap. Sommige zelfs zodanig, dat hieruit weer nieuwe problemen ontstaan.

Doch er zijn er ook, die klaarblijkelijk zodanig speciale eisen aan hun woongebied stellen, dat wij ons met zorg moeten afvragen, of zij zich op den duur in ons dichtbevolkte land zullen kunnen handhaven. De grote moeilijkheid daarbij is, dat wij de eisen, die deze soorten stellen, over het algemeen zelfs bij benadering niet kennen. Wij weten in vele gevallen niet precies, wat we nu eigenlijk moeten doen, om deze soorten te helpen, omdat wij de oorzaken van de achteruitgang niet nauwkeurig kennen. Het reeds eerder genoemde artikel 2 onzer statuten noemt als taak der vereniging (en nu citeer ik weer letterlijk) „het bestuderen van de omstandigheden, die de vogelstand ten goede of ten kwade kunnen beïnvloeden”. Dit nu is iets, waar we, voornamelijk wel door gebrek aan geld, nog maar nauwelijks zijn toegekomen. Zeker: Dr. W. H. van Dobben, wijlen Prof. Dr. L. Tinbergen, Dr. H. N. Kluijver en Prof. Dr. H. Klomp hebben, met financiële

Veldleeuwerik - Tekening H. J. Slijper

steun van onze vereniging, voortreffelijk onderzoekingswerk verricht. Doch dit had betrekking op slechts enkele vogelsoorten. En voor een belangrijk deel is wat ter bescherming van bedreigde vogels wordt gedaan nog gefundeerd op veronderstellingen, op vermoedens, op intuïtie, of hoe ge het noemen wilt. Het is voornamelijk de nog jonge wetenschap der oecologie, die ons zou moeten helpen. Doch deze staat, de beoefenaren zullen de eersten zijn om mij bij te vallen, nog vrijwel in haar kinderschoenen en kan ons slechts zelden helpen, als het om concreet geformuleerde problemen gaat.

Gelukkig hebben wij sinds enkele jaren een Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (gemakshalve RIVON) dat, de naam zegt het duidelijk, ons bij de oplossing van bedoelde problemen zal kunnen helpen. Dit is bijzonder verheugend en wij zijn dit instituut bij voorbeeld zeer erkentelijk voor de toezegging, het probleem van de verontrustende achteruitgang van het *visdiefje* te zullen bestuderen. Wij hopen, dat dit onderzoek mogelijkheden zal aanwijzen, om die achteruitgang een halt toe te roepen.

Maar het is duidelijk, dat dit instituut geen automaat is, waar men een geldstuk in kan werpen, om vervolgens uit de lade het pasklare antwoord te kunnen nemen. Er zijn tientallen uiterst urgente problemen, terwijl het instituut slechts over een beperkt aantal medewerkers beschikt, zodat voorlopig slechts een beperkt aantal problemen ter hand kan worden genomen.

Zelfs als onze vereniging over eigen wetenschappelijk getrainde onderzoekers zou beschikken (voorlopig, helaas nog wel een vrome wens), dan zou het noodzakelijk zijn een urgentielijst op te stellen. Ik geloof, dat dit een van de ernstigste problemen van de vogelbescherming is. Niet alleen in ons land, maar internationaal. En het pijnlijke is, dat de tijd dringt. Ooievaar en *griël*, *visdiefje* en sommige weidevogels, om slechts enkele te noemen, dreigen voor de Nederlandse avifauna verloren te gaan, zonder dat we nauwkeurig weten, hoe dit te verhinderen. En ik meen toch, dat wij pas in het verdwijnen van deze soorten zouden mogen berusten, als inderdaad onomstotelijk is vastgesteld, dat het een gevolg is van omstandigheden, waarop wij geen invloed kunnen oefenen.

Er is een aardig voorbeeld van wat onderzoek kan doen voor de bescherming van een bedreigde diersoort. In hun mooie boek „Wild America” vertellen Roger Peterson en James Fisher hoe een aantal jaren geleden in Florida het voortbestaan werd bedreigd van de Key deer, een kleine hertensoort, waarvan de totale populatie was gedaald tot naar schatting veertig stuks in 1950. En van deze veertig werden er binnen een jaar acht gedood op snelverkeerswegen.

Nauwgezet onderzoek onthulde, dat deze hertjes naar de wegen werden gelokt, omdat zij verzot waren op de tabak van sigarettenpeukjes, die uit voorbijrijdende auto's werden geworpen.

Het zorgvuldig rapen van deze sigarettenpeukjes had tot gevolg, dat in het daarop volgende jaar geen enkel hertje op de verkeersweg werd gedood en dat de populatie in twee jaar tijds tot ongeveer 70 stuks steeg.

Slechts zelden zal een zo eenvoudige oplossing mogelijk zijn, om de achteruitgang van bedreigde diersoorten tot staan te brengen. Maar dit aardige voorbeeld bewijst m.i. wel heel duidelijk, dat onderzoek verrassende resultaten kan opleveren.

Het is daarom dat wij hopen, dat voor een aantal bedreigde vogelsoorten onderzoeken ter hand kunnen worden genomen, die ons een beter inzicht zullen moeten verschaffen in de mogelijkheden voor een doeltreffende bescherming. Onze hoop is daarbij gevestigd op het RIVON. Doch ook hopen wij dat, wellicht op bescheiden schaal, ook door ons onderzoekjes zullen kunnen worden gestimuleerd. Wij denken b.v. aan het verrichten van dergelijk werk door kandidaten in de biologie, welk werk in overleg met de betrokken hoogleraren in hun studieprogramma zou kunnen worden ingepast. Op bescheiden schaal hopen wij in het komende broedseizoen reeds een dergelijk onderzoekje te laten verrichten in de Zaanstreek, nog steeds een der rijkste weidevogelgebieden van ons land. Onderzoek, dat gegevens zou moeten opleveren voor een doeltreffender bescherming van vogelsoorten, die wellicht tot ons rijkste, maar tevens meest bedreigde bezit behoren.

Wanneer ik vervolgens, na deze algemene inleiding, tot de meer concrete gegevens over de verslagperiode kom, moet allereerst melding worden gemaakt van het zeer teleurstellende resultaat van het broedseizoen der ooievaars. Hoewel thans geen nauwkeurige cijfers beschikbaar zijn, staat het vast, dat het aantal jongen dat werd groot gebracht kleiner is geweest dan ooit tevoren, hetgeen het ergste doet vrezen voor de toekomst van deze soort als broedvogel in Nederland.

Verontrustend waren de berichten, die in het voorjaar van 1960 uit vrijwel alle delen des lands binnen kwamen over massale sterfte onder vogelsoorten, die hun voedsel op akkers plegen te zoeken. Uit onmiddellijk onderzoek door het Centraal Diergeneeskundig Instituut bleek, dat het grootste deel van deze sterfte aan vergiftiging met parathion e.d. moest worden geweten. Helaas bleek tevens, dat in een aantal gevallen sprake is geweest van opzet. In parathion gedrenkt vogelzaad werd uitgestrooid om werkelijke (of vermeende) schade door vogels aan de akkers te bestrijden. Inderdaad kunnen kraaien en duiven aanzienlijke schade aanrichten aan cultuurgewassen. Doch daarom zijn zij onder het schadelijk wild gerangschikt en er is zelfs een die velen van ons tegen de borst stuit premie op het afschot van *houtduiven*, en waarin wij slechts hebben berust, omdat wij hoopten, dat opzettelijke vergiftiging, waarvan ook vele andere vogelsoorten het slachtoffer worden, achterwege zou blijven.

Gelukkig zijn in een aantal gevallen vrij hoge geldboetes opgelegd, die een preventieve werking kunnen hebben. Teneinde de omvang van de sterfte te kunnen bepalen, heeft het RIVON voorts een onderzoek ingesteld, waarvan de resultaten nog niet werden gepubliceerd, doch dat al wel heeft aangetoond, dat zeer veel individuen en soorten omkwamen. Ook in Groot Britannië werd sterfte door landbouwvergiftigen geconstateerd, hetgeen daar aanleiding was tot vorming van een speciale studiegcommissie. Ook ons bestuur hoopt dit probleem nauwlettend te blijven volgen.

Buitendijks broedende vogels, met name *visdiefjes* en *grote sterns*, hadden een slecht broedseizoen, doordat abnormaal hoge waterstanden herhaaldelijk de legfels verloren deden gaan. Een oorzaak, die uiteraard niet kan worden weggenomen, tenzij het mogelijk zou zijn de beschikking te krijgen over als broedplaats geschikte terreinen, waar de vogels veilig zijn voor stormvloed. Zeer schokkend was een mededeling van de heer Peereboom Voller, dat op een onzer Waddeneilanden *kluteneieren* worden geraapt (uiteraard volkomen onwettig) om ze... aan de varkens te voeren. Wij vertrouwen dat het mogelijk zal zijn, hieraan een eind te maken, doch zijn vooral geschokt door de hieruit blikkende mentaliteit.

De verheugende toeneming van het aantal in Twente broedende *ijsvogels*, waarvan ik in mijn vorige verslag melding kon maken, is klaarblijkelijk niet duurzaam geweest. In het afgelopen jaar waren de berichten althans veel minder gunstig.

Daarentegen blijkt de *kuifeend* in toenemende aantallen in ons land te komen broeden. Vooral het duingebied onder Wassenaar herbergde (ongetwijfeld als gevolg van het aantrekkelijker worden van het biotoop door het inbrengen van rivierwater) een respectabel aantal broedparen. Doch ook uit andere delen des lands wordt een verheugende toeneming van het aantal broedende *kuifeendjes* (tot voor kort uiterst zeldzame broedvogels) gemeld. Zeer verrassend waren de resultaten van de voortgezette proeven met nestkasten voor *torenvalken* in Oostelijk Flevoland. Blijkens mededelingen van Drs. A. J. Cavé werden op drie proefterreinen, resp. nabij Lelystad, Harderwijk en het gemaal Colijn in totaal 243 nestkasten opgehangen. In 109 hiervan werden eieren gelegd, doch 10 legfels werden niet bebroed. Van de 562 eieren in de overige 99 legfels kwamen er 432 uit.

Het is wel zeer opmerkelijk, dat in een terrein, waar zonder de nestkasten vermoedelijk in het geheel geen *torenvalken* zouden broeden, een zo hoge concentratie van broedparen kon worden bereikt (bij Harderwijk zelfs 49 legfels

Kerkuil - Tekening H. J. Slijper

in 81 nestkasten).

Over het op ons verzoek ingestelde onderzoek naar de sterfte onder de *kieviten* in het najaar van 1959 heeft Prof. Dr. K. H. Voous inmiddels enige gegevens gepubliceerd in „Het Vogeljaar”. Zijn algemene conclusie is, dat tengevolge van de zeer droge bodemlagen in ons land in de zomer van 1959 de *kieviten* van voedselgebrek en van een mogelijk ongeschikte samenstelling van het nog verkrijgbare noodvoedsel in ernstige mate te lijden hebben gehad. Besmettelijke ziekten konden in die tijd niet worden vastgesteld. Over de omvang van de opgetreden sterfte bestaan geen exacte gegevens. Prof. Voous meent, op grond van het toegezonden materiaal, te mogen veronderstellen dat de sterfte nogal is meegevallen. Hoewel exacte tellingen over

grote gebieden niet gedaan zijn, is de algemene indruk, dat na de zomer van 1959 het broedvogelbestand van de *kievit* in Nederland niet is gewijzigd. Aldus de voornaamste conclusies, waartoe dit onderzoek heeft geleid. Inderdaad leek de stand in 1960 niet duidelijk geringer dan voorgaande jaren. Maar wij weten niet, of de hier omgekomen vogels onze eigen broedvogels waren. Berichten over vermindering van de broedvogelstand uit landen, wier *kieviten* door Nederland trekken, hebben ons evenwel evenmin bereikt.

Samenstelling bestuur

Tenslotte, kort samengevat, enige zakelijke gegevens over de vereniging. De periodiek aftredende bestuursleden Dr. G. A. Brouwer, J. Drijver, Mr. T. Lebret, J. C. Mink van der Molen en Jan P. Strijbos werden door de vorige jaarvergadering opnieuw voor een periode van vijf jaar benoemd. De bestuursleden Ir. F. C. Malsch en Dr. J. A. van Steijn hebben inmiddels de wens te kennen gegeven, van hun bestuurslidmaatschap ontslagen te worden. In de daardoor ontstane vacatures zult U aanstonds zelf kunnen voorzien.

Filmmiddag

Voor het eerst werd, op 5 november 1960, te Amsterdam een speciale filmvoorstelling georganiseerd. Voor een „uitverkochte zaal” werd de fraaie kleurenfilm „Zee, rotsen en vogels” vertoond, die algemeen zeer werd gewaardeerd. Het succes van deze middag en het bescheiden batige saldo zullen zeker aanleiding zijn, een dergelijke bijeenkomst te herhalen, zo mogelijk in een andere plaats, hoewel dit organisatorisch natuurlijk problemen schept.

Lezingen

Zoveel mogelijk werd weer gevolg gegeven aan verzoeken, met de door de Royal Society for the Protection of Birds beschikbaar gestelde fraaie kleurenfilms en aan de vereniging (ten dele in bruikleen) beschikbaar gestelde kleurendia's, lezingen te verzorgen. Hoge kosten van het vervoer van de kostbare apparatuur en de noodzake afschrijving hierop zijn oorzaak, dat een vrij aanzienlijke vergoeding moet worden gevraagd.

Desondanks dekt de opbrengst slechts ternauwernood de kosten. Wij geloven niettemin, met deze voordrachten te voldoen aan een der in de statuten genoemde doelstellingen der vereniging, te weten „het verspreiden van kennis omtrent de vogels, hun levenswijze en hun betekenis in de natuur, alsmede van de vogelbeschermingsgedachte”. Voor zover de overige werkzaamheden dit toelaten, hopen wij dan ook met deze lezingen voort te gaan. Dank zijn wij verschuldigd aan de heren R. Sasse van IJsselt O.F.M., Mr. A. Tieleman, G. K. C. van Tienhoven, J. van Tussenbroek en J. A. Verwey, die ons kleurendia's en films voor dit doel beschikbaar stelden. Vermoedelijk zal binnenkort ook de beschikking worden verkregen over een copy van de fraaie film „Zee, rotsen en vogels”, die de R.S.P.B. ons tegen een bescheiden vergoeding wil afstaan.

Propaganda

Speciale propaganda-acties werden in het verslagjaar niet gevoerd. Niettemin bleef het aantal nieuwe leden, ook na de verhoging van de minimumcontributie, het aantal dankjes overtreffen. Weliswaar is het totale ledental tot iets onder de tienduizend gedaald, doch dit is vnl. een gevolg van het vrij grote verloop onder de jeugdleden, wier aantal onmiddellijk na de verschijning van het jeugdblad zeer sterk was gestegen. Dat er niettemin ook onder deze jeugdleden een „vaste kern” ontstaat, stemt tot voldoening. Overbelasting van ons bureau is er overigens oorzaak van, dat aan dit jeugdwerk niet alle aandacht kan worden gegeven, die het ongetwijfeld verdient.

Het Vogeljaar

Van Het Vogeljaar verschenen in 1960 vijf afleveringen, waaronder een dubbelnummer, met een totale omvang van 144 bladzijden. In oktober werd in nauwe samenwerking met de Stichting Vogeltrekstation een speciaal vogeltreknummer uitgegeven, dat zeer waardevol werd beoordeeld. Het verheugt ons, dat genoemde stichting haar aantal begunstigers als gevolg van de verschijning van dit nummer eveneens zag stijgen.

Zeer verheugend is de voortdurende stijging van het aantal abonneés, die ongetwijfeld een gevolg is van het in de smaak vallen van de inhoud, waarvoor wij de vele medewerkers erkentelijk zijn. Met ingang van 1 januari was het noodzakelijk de abonnementsprijs iets te verhogen, teneinde de exploitatie sluitend te houden. Dit had geen invloed op het aantal abonneementen.

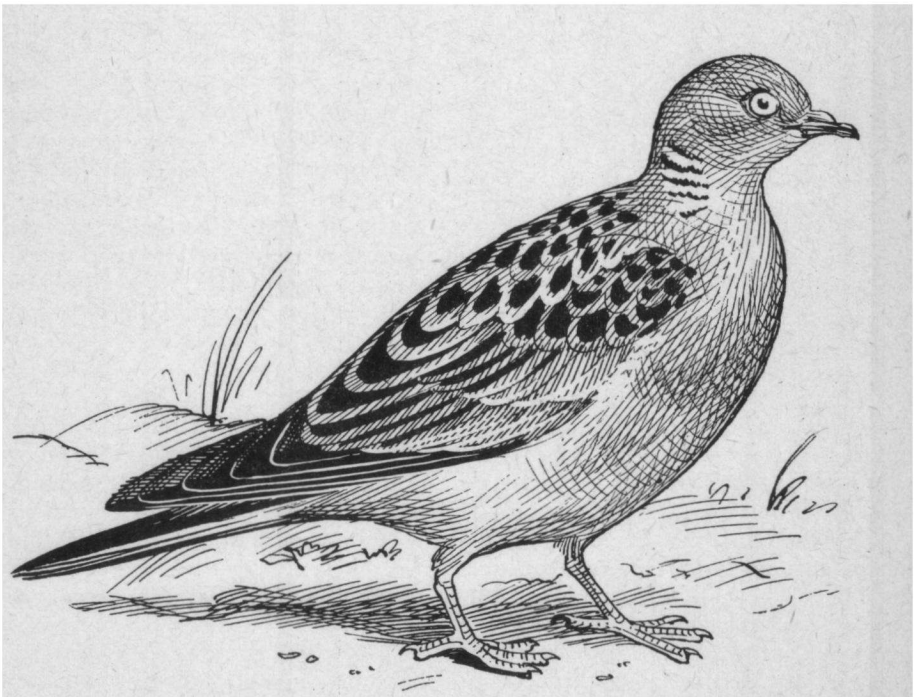
Tijdschrift Vogels

Van het tijdschrift *Vogels*, speciaal bestemd voor de jeugdleden der vereniging laat de verschijningsfrequentie nog altijd te wensen. Getracht wordt, hierin verbetering te brengen. Verheugend is, dat sommige jeugdleden zelf aller-aardigste bijdragen beginnen in te zenden. Overigens blijken de kosten, verbonden aan de uitgave van dit tijdschrift, ondanks een in 1960 ontvangen zeer gewaardeerd subsidie van de Stichting Natuurfonds, verhoging van de minimum-contributie voor jeugdleden, helaas, noodzakelijk te maken. Veel dank zijn wij verschuldigd aan de heer J. Overmaat voor zijn medewerking aan de redactie van het jeugdblad.

Bureau der vereniging

Kon in het jaarverslag dat ik in mei 1957 mocht uitbrengen, met vreugde melding worden gemaakt van het beschikbaar komen van meer kantoorruimte, inmiddels is de toen zo overvloedig lijkende ruimte door de verblijdende groei van ledental en activiteiten der vereniging alweer te klein geworden. Dit schept een ernstig probleem. In het gebouw, waarin wij thans onderdak hebben, is beslist geen ruimte meer voor ons beschikbaar. Anderzijds zouden wij node de goede nabuurschap met „Natuurmonumenten” verbreken. Een kleine commissie uit het bestuur bestudeert thans de mogelijkheden voor een oplossing van dit probleem, dat wel uiterst urgent is, omdat de efficiency van de werkzaamheden van onze toch al kleine bureaustaf ernstig wordt gehinderd door het gebrek aan ruimte.

Gaarne betuig ik in dit verband mijn dank aan de dames Van der Poll-Ooms en Van Schrevendijk-Bijl, als mede aan onze administratuur de heer Zelfs zou er wellicht een bescheiden energie, waarmee zij de soms werkelijk

Tortelduif - Tekening H. J. Slijper

overstelpende drukte het hoofd bieden. Dat o.a. de zeer sterk toenemende verkoop van brochures, vogelplaatjes, boekjes, grammofoonplaten enz. kan worden uitgevoerd, zonder vergroting van de personeelsbezetting, is uitsluitend aan hun toegewijde medewerking te danken.

Inspecteur

Onze inspecteur, de heer G. Petter verzichtte weer tal van controles op de naleving van Vogel- en Jachtwet, o.a. op markten en bij poeliers. Dat dit geenszins overbodig is bleek onlangs, toen hij op een markt bij een handelaar (tegen wie natuurlijk proces verbaal werd opgemaakt), twee *futenhuiden* aantrof. Hieruit blijkt bovendien, dat er klaarblijkelijk weer vraag is naar het zgn. *futenbont*. Wij vragen hiervoor gaarne de aandacht voor onze leden en zien gaarne berichten tegemoet, als ook elders iets van deze handel blijkt.

De heer Petter verleende voorts op een aantal plaatsen advies en hulp bij de bouw van ooievaarsnesten. Graag wil ik de heer Petter hier dank brengen voor zijn grote toewijding, tact en ijver en voor de prettige samenwerking.

Van de onbezoldigde controleurs Vogelwet ontplooidde vooral ons lid de heer N. Verburg uit Amsterdam, die zich door de aard van zijn werkzaamheden door een groot deel van het land beweegt, een grote activiteit, waardoor ernstige overtredingen van de Vogelwet aan het licht kwamen, waarvoor reeds zeer gevoelige straffen zijn opgelegd.

Bewaking broedterreinen

De bewaking van vogelrijke terreinen in de broedtijd kon in 1960, dankzij de medewerking van de Dienst der Domeinen, worden uitgebreid met een bewakingsdienst voor het Verdronken land van Saefingen, in Zeeuws-Vlaanderen. Wij waren zo gelukkig de heer Van der Zanden te Clinge, een der beste kenners van het gebied, bereid te vinden deze bewaking voor ons te verzorgen en zeggen hem gaarne dank voor de prettige samenwerking. Verdere uitbreidingen waren nog niet mogelijk, maar wanneer geldmiddelen dit toelaten en de geschikte personen beschik-

Peapie - Tekening H. J. Slijper

baar zijn, hopen wij ook elders in den lande nog bewakingsdiensten aan de bestaande (die in 1960 ruim f 6000,— vergden) toe te voegen.

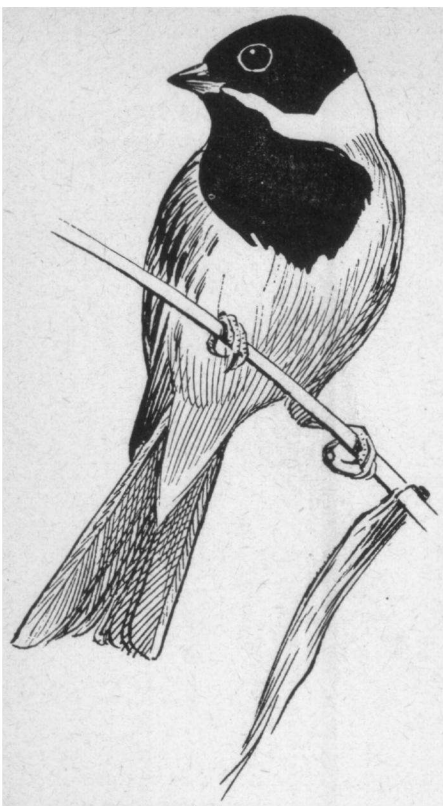
Grammofoonplaten

Een bijzonder gunstig onthaal vonden de in samenwerking met de Europese Fono Club te Amsterdam en de Royal Society for the Protection of Birds te Londen uitgegeven grammofoonplaten met vogelgeluiden. Vermoedelijk ook wel doordat zij kort voor Sinterklaas beschikbaar kwamen, maar vooral toch dankzij de voortreffelijke kwaliteit, werd in korte tijd een aantal van deze platen verkocht, dat onze meest optimistische verwachtingen overtrof. Zeer verheugend is, dat vele scholen de platen bestelden voor gebruik bij het onderwijs. De tot nu toe verschenen beoordelingen zijn zeer waarderend en wij hebben de overtuiging, door deelneming aan deze uitgave in een behoefte te hebben voorzien.

In april hopen wij een tweede serie van drie platen te kunnen aanbieden, waarvoor de voorbereidingen reeds ver gevorderd zijn.

Samenwerking met anderen

Behalve bij de uitgave van de grammofoonplaten, werd op velerlei terrein

Rietgors - Tekening H. J. Slijper

zeer nauw samengewerkt met de Engelse zustervereniging. Een samenwerking, die voor beide verenigingen belangrijke voordelen biedt. Niet het minst ook op financieel terrein. De grote voordelen van deze samenwerking zijn voor mijn collega Philip Brown en mij aanleiding geweest, te trachten ook de Deutsche Bund für Vogelschutz in dit contact te betrekken. Wij hopen hiertoe binnenkort inleidende besprekingen te kunnen voeren.

Binnenslands wordt prettig samengewerkt met de plaatselijke en regionale vogelbeschermingswachten, zowel als met Natuurmonumenten, Dierenbescherming en naar wij hopen in de toekomst ook met het onlangs hervormde Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (Vereniging van natuurwachten en natuurgidsen), welks werk natuurlijk vele raakvlakken met het onze heeft.

Samenwerking met het onderwijs beperkt zich vnl. tot het tegen geringe vergoeding beschikbaar stellen van gekleurde afbeeldingen van vogels. Onze voorraad daarvan raakt voor sommige soorten uitgeput, zodat de mogelijkheid

van eigen uitgave wordt overwogen. Intensievere samenwerking met het onderwijs, die ons bijzonder nuttig lijkt, moet mogelijk zijn, doch moest tot nu toe wegens gebrek aan tijd achterwege blijven.

Fonds Bescherming Zeldzame Vogels

Opnieuw mochten wij in de laatste dagen van het kalenderjaar een gift van f 1000,— voor ons Fonds ter Bescherming van Zeldzame Vogels ontvangen. Ook andere leden toonden een verblijdende offervaardigheid voor dit doel. Het bestuur meende in de geest van de schenkers te handelen, door aan de Stichting Het Overijsselse Landschap een bijdrage van f 500,— toe te zeggen voor aankoop van een belangrijke pleisterplaats voor *kraanvogels*, over verwerving waarvan wordt onderhandeld. Wij bevelen dit fonds gaarne verder in de gunst van de leden aan.

Financiën

Hoewel nog veel over ons werk te vertellen zou zijn, wil ik Uw geduld niet te lang op de proef stellen. Rest mij dus nog, in mijn functie van penningmeester verslag uit te brengen over het financiële wel en wee der vereniging in het kalenderjaar 1960.

Er was voor dit jaar een nadelig saldo van f 4.675,— begroot. Maar het verheugt mij, daaraan toe te voegen, dat deze schatting te pessimistisch is geweest. Weliswaar is er een nadelig saldo, doch dit bedraagt slechts f 2.028,05, tegen f 4.107,17 in het voorgaande jaar. Zelfs zou er wellicht een bescheiden voordelig saldo zijn geweest, als het bestuur het niet noodzakelijk had geoordeeld ten laste van 1960 een bedrag te reserveren voor achterstallige pensioenverplichtingen, die reeds eerder hadden moeten worden gehonoreerd, als de slechte uitkomsten van voorgaande jaren dit niet onmogelijk hadden gemaakt.

Deze wat gunstiger uitkomsten (die overigens nog allerm minst reden tot juchten geven) zijn o.a. te danken aan het feit, dat de algemene onkosten met ongeveer f 700,— daalden van f 37.422,75 in 1959 tot f 36.718,89 in 1960. Aan bewaking werd daarentegen f 500,— méér uitgeven, terwijl de kosten van het

jeugdblad stegen van f 2.052,84 tot f 3.428,35.

Van de inkomsten stegen de contributies met ongeveer f 500,— tot f 25.707,11, de interest van het belegde kapitaal met f 1000,— tot f 13.005,73, terwijl het saldo van de exploitatierekening ruim f 6000,— hoger was en f 9.834,03 bedraagt.

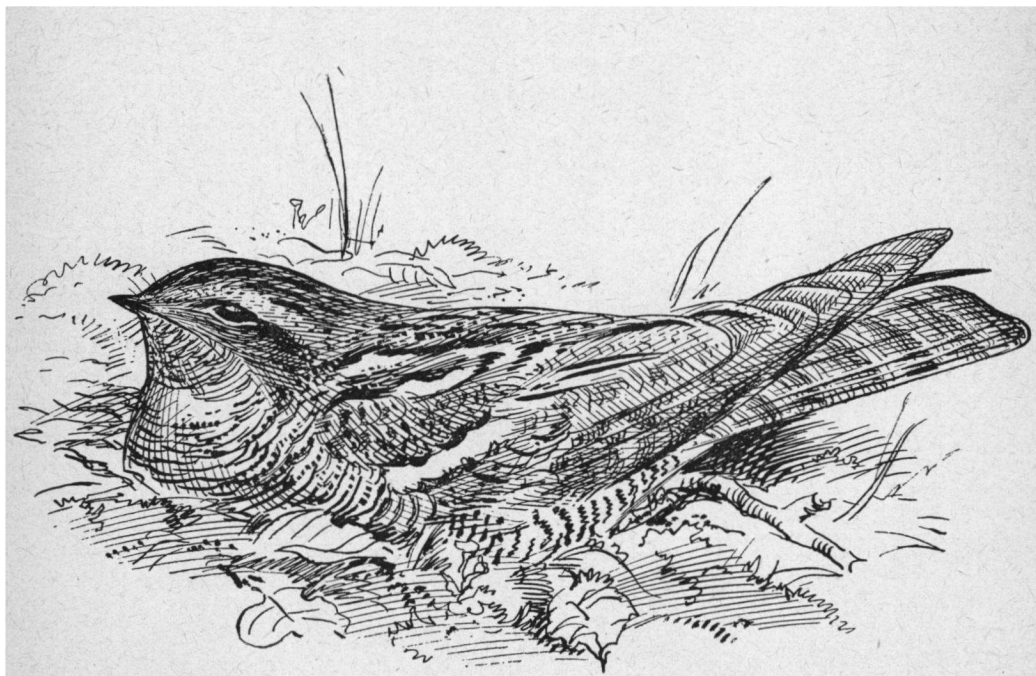
Met grote erkentelijkheid moet worden vermeld, dat de Olveh van 1879 ook voor 1961 weer een vogelkalender uitgaf, waarvan de opbrengst (f 9000,57) voor onze vereniging werd gereserveerd. In totaal is thans reeds f 42.117,66 beschikbaar, waarvoor wij spoedig althans een gedeeltelijke bestemming hopen te vinden.

Ook dit jaar bleek, dat enige van onze leden maatregelen hadden genomen om ons werk zelfs na hun overlijden te steunen. Zo had de op zeer hoge leeftijd te Amsterdam overleden mej. N. Sof de vereniging tot erfgename van de helft van haar nalatenschap benoemd, waarvan in 1960 reeds f 2000,— werd uitgekeerd. Baron van Fridagh vermaakte ons f 1000,—, speciaal te besteden voor propaganda voor vogelbescherming onder de jeugd en ons eveneens

in 1960 overleden lid de heer Fr. van Heumen bleek ons zelfs met een legaat van f 5000,— te hebben bedacht. Uit de nalatenschappen van mevrouw J. Mulder-Kauffeld, mej. I. Schweizer en mevr. G. A. Dorsman-Bone ontvingen wij legaten van resp. f 1000,—, nog eens f 1000,— en f 200,—. Wij menen in de geest van deze leden te handelen door deze bedragen, voor zover zij zelf niet anders hebben bepaald, aan het kapitaal der vereniging toe te voegen.

Van de zoëven genoemde bedragen werd in 1960 reeds f 3200,— uitgekeerd, terwijl wij voorts f 218,40 aan andere giften ontvingen. Meen echter niet uit dit laatste getal een daling van de offervaardigheid der leden te moeten afleiden. Immers, voor het Fonds Bescherming Zeldzame Vogels kwam nog eens f 1.933,85 binnen. Er is thans in dit fonds f 6.791,66 beschikbaar, plus een bedrag van f 1.415,77 speciaal voor de ooievaars.

Aan contributie ineens werd f 1.190,— ontvangen (in 1959: f 935,—). Ik vermeldde reeds even, dat het batige saldo van de exploitatierekening bijna f 10.000,— bedroeg. Dit is het resultaat van de verkoop van grammofoon-

Nachtzwaluw - Tekening H. J. Slijper

platen, vogelplaatjes, prentbriefkaarten, filmstroken en diverse drukwerken. Natuurlijk staan hier uitgaven aan verpakkingsmateriaal, porti en arbeid tegenover. In dit verband mag ik er echter op wijzen, dat aan postzegels, enveloppen e.d. f 1.893,75 *minder* werd uitgegeven dan in het voorgaande jaar, terwijl ook de uitgaven voor losse hulpkrachten, die voor dit werk nodig waren, met f 826,59 daalden.

Er is dus wel degelijk sprake van winst, die uiteraard het eigenlijke vogelbeschermingswerk ten goede komt. Zonder mij nu te spiegelen aan de National Audubon Society in de Ver. Staten, welks sales-department een jaarlijkse omzet heeft van vier miljoen dollar (maar daar verkoopt men dan ook zelfs serviezen met afbeeldingen van vogels er op) meen ik dat wij er naar mogen en zelfs moeten streven, met de-

ze vorm van dienstverlening aan de leden en het onderwijs (n.l. het tegen lage prijs beschikbaar stellen van drukwerken, boekjes, afbeeldingen enz.) het geld te verdienen, dat wij voor de eigenlijke vogelbescherming zo dringend nodig hebben.

Het doet mij genoegen, dit jaar als penningmeester een wat optimistischer geluid te kunnen laten horen. Dit wil echter geenszins zeggen, dat de financiën der vereniging thans reden tot juichen geven. Ik geloof echter, dat er enige lichtpuntjes zijn, en blijf erop vertrouwen dat de zeer velen, die van het vogelleven om ons heen genieten, ons de geldmiddelen zullen blijven verstrekken, die voor een zo doeltreffend mogelijke bescherming van deze vogels noodzakelijk zijn.

J. J. Zweeres,
secretaris-penningmeester

